

Aan

de griffie

Van

Wethouder Sytsma en

Saskia van der Sluis

Datum

8 maart 2023

***Input agendapunt "kaderstellend debat
bestaanszekerheid" voor de raadscommissie SAZA13
maart 2023***

In de voorbereiding op het kaderstellend debat over bestaanszekerheid, maken we nog één tussenstap om de raad zo goed mogelijk in positie te brengen en dit debat richtinggevend te kunnen voeren. Deze tussenstap komt aan de orde in de commissievergadering van 13 maart a.s.

Dit is dan het sluitstuk van de stappen die we samen doorlopen hebben in opmaat naar het debat. Ter herinnering zetten we deze stappen nog even op een rij:

- Infosessie 3 oktober 2022 over schuldhulpverlening en doelgroep (energie) armoede.
- Raadscommissie SAZA 12 december 2022: met 5 bijlagen waaronder een infoboekje, presentatie, en (monitoring) uitvoeringsprogramma Werk, budgetgids en een overzicht aan welke knoppen u kunt draaien (zie IBABS).
- Infomarkt in de raadszaal van 13 februari jl. met 4 thematafel namelijk Werk, Armoede, Inburgering en Laaggeletterdheid.

Wat is bestaanszekerheid?:

In de infomarkt hebben we de definitie gemarkeerd als zijnde:

"Bestaanszekerheid in de gemeente Heerenveen is het hebben van een stabiel en voldoende besteedbaar inkomen, van toegang tot betaalbare zorg en de mogelijkheid tot gezond eten, gelijke kansen in het onderwijs, fatsoenlijk werk en betaalbaar wonen.

'Bestaanszekerheid is het kunnen nadenken over de dag van morgen, en niet alleen maar bezig hoeven zijn met wat je vandaag moet doen om te overleven (quote Jet Bussemaker)

Hoe voeren we het debat richtinggevend?

Wij brengen een aantal stellingen in waarover u tijdens het kaderstellend debat op 3 april a.s. gaat discussiëren.

De stellingen gaan over de belangrijkste onderwerpen waar er (een zekere mate van) beleidsvrijheid is voor ons als gemeente en waar u als raad dus keuzes in kunt maken. De verstreekte informatie kan u vervolgens behulpzaam zijn bij het onderbouwen van uw mening.

Agenda voor 13 maart a.s.

Stellingen:

- 1. In plaats van een vast percentage (nu vaak 120%) trekken we de inkomensgrens op naar 150% van de geldende bijstandsnorm en daarbinnen werken we met een staffel.**

Voordelen: middeninkomens profiteren naar draagkracht, vermindert de armoedeval (*voorbeeld toegevoegd als bijlage*)

Nadelen: Financiële gevolgen begroting gemeente, bewerkelijke uitvoering, minder duidelijk/transparant

- 2. De zorgregelingen AV Frieso en de HZR vullen we aan met een compensatieregeling voor het eigen risico**

Voordelen: bestaanszekerheid en medische problemen hebben een direct verband. Hiermee komen we ook de zorgmijder tegemoet. Gelijkere kansen tot toegang tot zorg

Nadelen: financiële consequenties voor de begroting

- 3. Jongeren tot 27 jaar en nieuwkomers starten schuldenvrij mits ze voldaan aan bepaalde voorwaarden**

Voordelen: schuldenvrij begin voor nieuwkomers want zij starten nu met een lening, schulden vrije toekomst voor de jongere generatie

Nadelen: we verbinden er wel voorwaarden aan bijvoorbeeld het is niet voor studieschuld, budgetcoaching, rechtsongelijkheid omdat we voorrang geven aan specifieke doelgroepen

- 4. We gaan (nog) meer investeren in inwoners die niet direct aan het werk kunnen want werk is de beste vorm van armoedebestrijding**

Voordelen: een gezonder en betekenisvoller leven, Iedereen is nodig op de arbeidsmarkt.

Nadelen: matching arbeidsmarkt, de financiële gevolgen

- 5. We maken beleid op de mogelijkheid om een uitstroompremie voor werk uit te keren van max € 2.000 per jaar.**

Voordelen: helpt uit de armoedeval te komen

Nadelen: financiële gevolgen begroting.

Om het kaderstellend debat op 3 april a.s. vervolgens goed te kunnen voeren, worden in de commissievergadering van 13 maart de volgende vragen aan u voorgelegd:

- Heeft u technische vragen over de stellingen?
- Heeft u technische en/of inhoudelijke vragen over de aangeboden informatie?
- Heeft u nog aanvullende informatie nodig?
- Heeft u nog aanvullende punten die u wilt bespreken tijdens het kaderstellend debat van 3 april? Het is wel een voorwaarde dat de gemeenteraad invloed op deze eventuele bespreekpunten uit kan oefenen.

Tijdens de commissievergadering van 13 maart worden deze vragen zoveel als mogelijk direct beantwoord.

Kaderstellend debat 3 april a.s.

Het kaderstellend debat vindt vervolgens plaats op 3 april. Tijdens het debat bespreekt u de stellingen. Uw inbreng in het debat en de conclusies die daarover per stelling worden getrokken, zijn richtinggevend voor het op te stellen nieuwe beleid.

Financiële verwerking

Op basis van de conclusies tijdens het kaderstellend debat, zal tevens een inschatting van de financiële effecten worden gemaakt. Deze worden verwerkt in het Meerjarenperspectief. In de begroting 2024 wordt de raad dan een definitieve financiële keuze worden voorgelegd.

Tot slot: Goed om te weten

Wat gaan we sowieso doen als college:

- We gaan standaard met saneringskredieten werken zodat inwoners niet meer eerst door het proces van schuldbemiddeling heen moeten. Dit is een bevoegdheid van het college en doen we nu al in pilotvorm. Zo hebben onze inwoners voortaan van meetaf met 1 schuldeiser te maken namelijk de gemeente. Hierdoor hebben mensen sneller meer rust en vertrouwen in een schuldenvrije toekomst na maximaal 3 jaar.
- Inkomstenvrijlating en inkomstenverrekening gaan we voorspelbaarder en makkelijker maken zodat inwoners niet te maken hebben met schommelingen in hun inkomen als ze ook een uitkering hebben. Ook de komende wettelijke wijziging nemen we meteen mee.
- Communicatie van onze regelingen minimabeleid verbeteren en toegankelijker maken. Hierbij kijken we ook naar best practices uit andere gemeenten.
- Waar dat kan gaan we onze regelingen vereenvoudigen.
- Het bereik van ons Participatiefonds stevig vergroten door over te stappen op het Volwassenenfonds.
- De 4 weken zoektijd voor jongeren versoepelen (voor jongeren uit het praktijkonderwijs doen we dit al)
- We komen met een perspectief voorstel voor een duurzame toekomst van Caparis.
- Er komt een herijking van de kaders voor terugvordering & handhaving.

Voorbeeld armoedeval stelling 1

Annie ontvangt een bijstandsuitkering voor een alleenstaande ouder. Een aantal jaren geleden is zij vanwege een moeilijke scheiding samen met haar twee jonge kinderen in de bijstand terecht gekomen. Na veel ondersteuning en gesprekken heeft zij haar leven weer opgepakt en wil ze nu de stap maken om te gaan werken. Deze stap vindt ze natuurlijk spannend, aangezien haar leven stabiel is, ook al heeft ze het financieel niet breed. In het verleden heeft Annie in de zorg heeft gewerkt en ze wil hier graag weer in aan het werk. Op het moment dat Annie in de bijstand zit, heeft ze het volgende inkomensplaatje:

Alleenstaande ouder (leeftijd ouder dan 23 jaar) met twee kinderen (1 en 3 jaar oud):
Per maand (netto):

Huurtoeslag	€ 383,00 op basis van € 750,00 huur
Kindgebonden budget:	€ 586,00 (incl. alleenstaande ouder kop)
Zorgtoeslag:	€ 154,00
Kinderbijslag:	€ 179,84 (€ 539,52 per kwartaal)
Uitkering:	€ 1.195,66

Totaal: € 2.498,50 per maand incl. vakantiegeld

Annie kan vervolgens fulltime (36 uur) aan het werk als verzorgende IG. Vanwege een succesvol gevolgd re-integratietraject verleden mag ze direct instromen in de functieschaal (salarisschaal FWG 35 VVT CAO). Haar nieuwe salaris bedraagt bruto € 2.135,43 per maand. Haar nieuwe financiële situatie zal er als volgt uitzien:

Per maand (netto):

Huurtoeslag	€ 301 (op basis van € 750,00 huur)
Kindgebonden budget:	€ 558,00 (inclusief alo kop)
Zorgtoeslag:	€ 99,00
Kinderbijslag:	€ 179,84
Werk:	€ 1.770,16
Af: Kinderopvang:	€ 236,00 (Eigen bijdrage)

Totaal: € 2.672,00

Als Annie de baan aanneemt gaat zij er netto € 173,50 op vooruit. Haar nieuwe inkomen is 130% van het minimumloon. Hierdoor kan ze bijvoorbeeld geen beroep doen op de energietoeslag, kwijschelding gemeentelijke belastingen en andere minimaregelingen. In de praktijk zal de inkomensstijging dan ook minimaal zijn en is er sprake van een armoedeval. Het is natuurlijk vanuit financieel oogpunt al een grote stap, maar de belastbaarheid van Annie is niet meegenomen in deze casus. Om 36 uur te gaan werken in de zorg, moet Annie volledig belastbaar zijn. Doorgaans is een parttimebaan, ook in combinatie met de zorg voor de jonge kinderen, meer passend voor deze situatie.